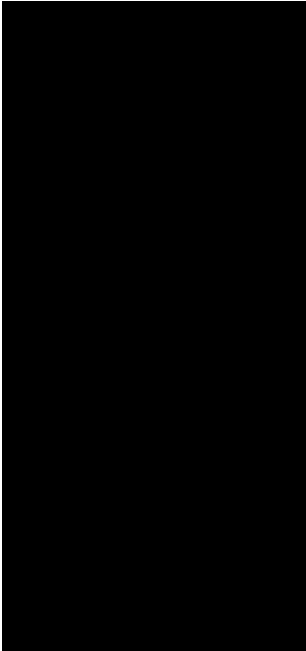

Protokoll 2021-09-08

Prisdialogen samrådsmöte 2

Deltagare

HSB
Riksbyggen
Telge Nät
Telge AB
Telge Nät
Telge Nät
Telge Nät
Telge Nät
Telge Bostäder
Telge Nät
Telge Nät
Telge Fastigheter
Rikshem
Stendörren
Månsbro Fastigheter AB

Presentationsrunda

Dagens protokolljusterare, Björn Hagberg – Telge Fastigheter

Protokoll 2021-09-08

Hållbarhetsdialogen samrådsmöte 2

Hållbarhetsdialogen - tidigare kallad Klimatdialogen

Telge Nät valde att byta namn för att få ett bredare perspektiv. Presenterar syftet och hur vi gör för att nå målet. Vi ska föra en lokal dialog mellan oss som leverantör och er som kunder, leverantören och kunderna redovisar sina organisationers klimat- och miljömål och vi tar gemensamt fram en Klimatarbetsplan, både kortsiktig och långsiktig men även sprida goda exempel mellan deltagarna.

Föregående protokoll

En fråga från Riksbyggen föregående möte om Miljövärden i realtid kommer vår leverantör Söderenergi att i första steget ta fram ett normalår för att sedan gå vidare till månadsbasis. Riksbyggen har en önskan att energibolagen ska agera lika, många kunder sitter i flera olika nät och det blir svårt att hantera när energibolagen agerar olika och har olika fokus. Finns idag ett forum för energibolagen där vi ska få mer samsyn framåt, Tidstegen (Svenska Miljöinstitutet) som Telge Nät nu har gått med i.

Vilka mekanismer och system använder Telge Nät för att få fram dessa Miljörapporter som lämnas vidare. Intressant att få lite information kring detta, önskemål om föreläsning med *Ulrika Rydén*. Hon är en framstående expert inom energiteknik med lång och bred erfarenhet. Har erfarenhet av att energicertifiera ett mycket stort fastighetsbolag från insidan. Hon undervisar i energiteknik vid Kungliga Tekniska Högskolan (KTH) i Stockholm och varit hållbarhetschef för AFA Fastigheter.

Svenska Kyrkan har sedan föregående möte frågan om utsläppsbudget som vi nu gått igenom. Ett ytterligare steg är klimatkompensering.

Klimatarbetsplanen:

Del 1: Kort- och långsiktiga klimat och miljömål från 2021

Kortsiktiga

- Fortsätta arbete aktivt med klimat och miljöfrågorna ur ett livscykelperspektiv.
- Telge påbörjar avskaffandet av de fossila bränslena (fossil olja).

Långsiktiga

- Bostadsbolagen minskar klimat och miljöpåverkan från nybyggnation.
- Bostadsbolagen förbättrar värmestyrningen så onödig energiförbrukning kan undvikas.

Diskussion om ovanstående;

Miljöbyggnad Silver används av Telge Fastigheter (Björn) och det uppfyller lagkraven idag. Telge Bostäder använder idag individuell mätning i en del av fastighetsbeståndet, är även med och testar NODA, jobbar en hel del med detta både i realtid och i prognos framåt. Telge Nät sköter driften och har nu driftsmöten som enbart fokuserar på energi tillsammans med Telge Bostäder.

När de globala målen kommer upp är känslan att det blir tyst, är det p g a de målkonflikter som finns, är en hel del. Alla fokuserar på olika mål, målen i sig är bra men de står mycket i konflikt med varandra. Hur ska vi hantera dessa konflikter? Hållbara investeringar är i konflikt med avkastning. Lars-Johan Riksbyggen.

Maria R flikar in och håller med om dessa konflikter, då vi (Telge) också har kommunens inriktning av målen (miljö- och klimatstrategi) att förhålla oss till, det är en utmaning. Vart börjar vi någonstans för att ta oss till målet?

Marcus, Hur tar man ställning till de "restprodukter" som trots allt blir vid byggnation - kompensation, CO2. Det pågår nu en diskussion om hur detta ska kompenseras ex rökgaser ned i berggrunden, plantera träd etc. Livscykelperspektiv och Scope 3* även egna åtgärder krävs för att nå målen.

** **Scope 3** är de indirekta växthusgasutsläppen, utöver inköpt energi, som alltså sker utanför företagets gränser. Dessa utsläpp delas ofta upp i s.k. uppströms och nedströms utsläpp beroende på om de sker före den egna verksamheten eller efter den egna verksamheten i kedjan*

Del 2: Handlingsplan och åtgärder

- Telge Nät presenterar utfall från testet med smart värmestyrning (NODA) vid vårens klimatdialog. Produkten förväntas lanseras hösten 2021. **KLAR!**
- Bostadsbolagen ser över hur det går att jobba med att minska klimatpåverkan från nybyggnation och vilka system för uppföljandet och utvärdering som finns tillgängliga.

- Bostadsbolagen arbetar aktivt med att hållbarhetsfrågorna skall vägas in i upphandlingar, inköp och investeringar.
- Telge Nät arbetar på att ta fram en tjänst gällande undermätning, mer information kommer så snart de har helheten på plats. Lanseras troligen i början av 2022. **NY!**
- Telge nät ansluter sig till verktyget Tidstegen för att kunna erbjuda beräkningar som ger klimatkonsekvenserna av olika lösningar för byggnaders energitillförsel. Resultaten kan sedan användas som ett av flera beslutsunderlag vid val av olika energilösningar. **NY!**

Diskussion om ovanstående;

Miljöbyggnad är det som används (ambition att ligga på Silver hos de flesta). Riksbyggen har provat på att bygga Guld men missat på utvärderingen och uppföljningen. Telge Bostäder bygger enligt Guld men får det inte verifierat annat än för Silver (enkätundersökning för att få Guld och den är inte gjord).

Bostadsmarknaden handlar mycket om *beteende* hos hyresgästerna som bostadsbolagen måste jobba aktivt med, hur får vi våra gäster att ändra sitt beteende för att minska miljöpåverkan.

Första punkten är genomförd, finns nu lanserad och är en möjlighet för bolagen att optimera sin värmestyrning.

Ny tjänst hos Telge Nät är på gång gällande undermätning av fjärrvärme för att kunna rikta energiförbrukning/varmvattnet till respektive hyresgäst. Då kan också gästerna få hjälp till att förbättra sitt beteende. Information kommer så snart vi fått helheten på plats.

Idag finns inte vicevärden, driftövervakning sker på distans. Driftsäkra system krävs.

Visa vår Klimatstege och liknande information i separata korta möten.

Dialog: Hur arbetar ni inom bolagen, miljöansvariga? Goda exempel? Funderingar i stort?

HSB

Vi har HSB Riksförbund där vi har Hållbarhetschef som driver dessa frågor centralt och ska "kokas ner" till HSB föreningen lokalt. Men det handlar i slutänden om kostnaderna som föreningarna får ta lokalt, då måste det vara lönsamt för att göra dessa miljöinvesteringar.

Månsbro

Liten organisation som köpt ett bestånd av Telge Hovsjö förra året. Vi har inte någon organisation idag som fokuserar på miljön, vi har en som är ansvarig för energin och han jobbar mycket med även hållbarhetsfrågorna.

Riksbyggen

Känner att det finns risk för att vi gör fel allokeringar som inte gör någon nytta. Det finns idag de som borrar stora bergvärmeanläggningar som ersätter bland annat andra bättre miljöalternativ i det större perspektivet. John Hassler (ekonom/professor), har ett satt sig in i det globala perspektivet gällande vår miljö och har idag ett förslag på global koldioxidskatt, intressant och värt att lyssna på.

Övrigt

Bjuda in intressanta föreläsare om saker vi som kunder inte vet och inte bara diskuterar självklarheter, kom gärna in med förslag.

Bra att vi har dessa möten, bra att få veta hur vi på Telge Nät tänker och arbetar med de olika frågorna gällande pris- och hållbarhetsfrågor.

Utvärdering pris- och hållbarhetsdialog

Skicka gärna in förslag på intresseområden till våren och utvärdering av detta möte.

Preliminärt möte nr 1 2022 kommer förhoppningsvis i april/maj. Försöker även tidigarelägga höstens möte ett par veckor.

Protokollförare;

Protokolljusterare;

Monica Vahlberg, Telge Nät

Björn Hagberg – Telge Fastigheter